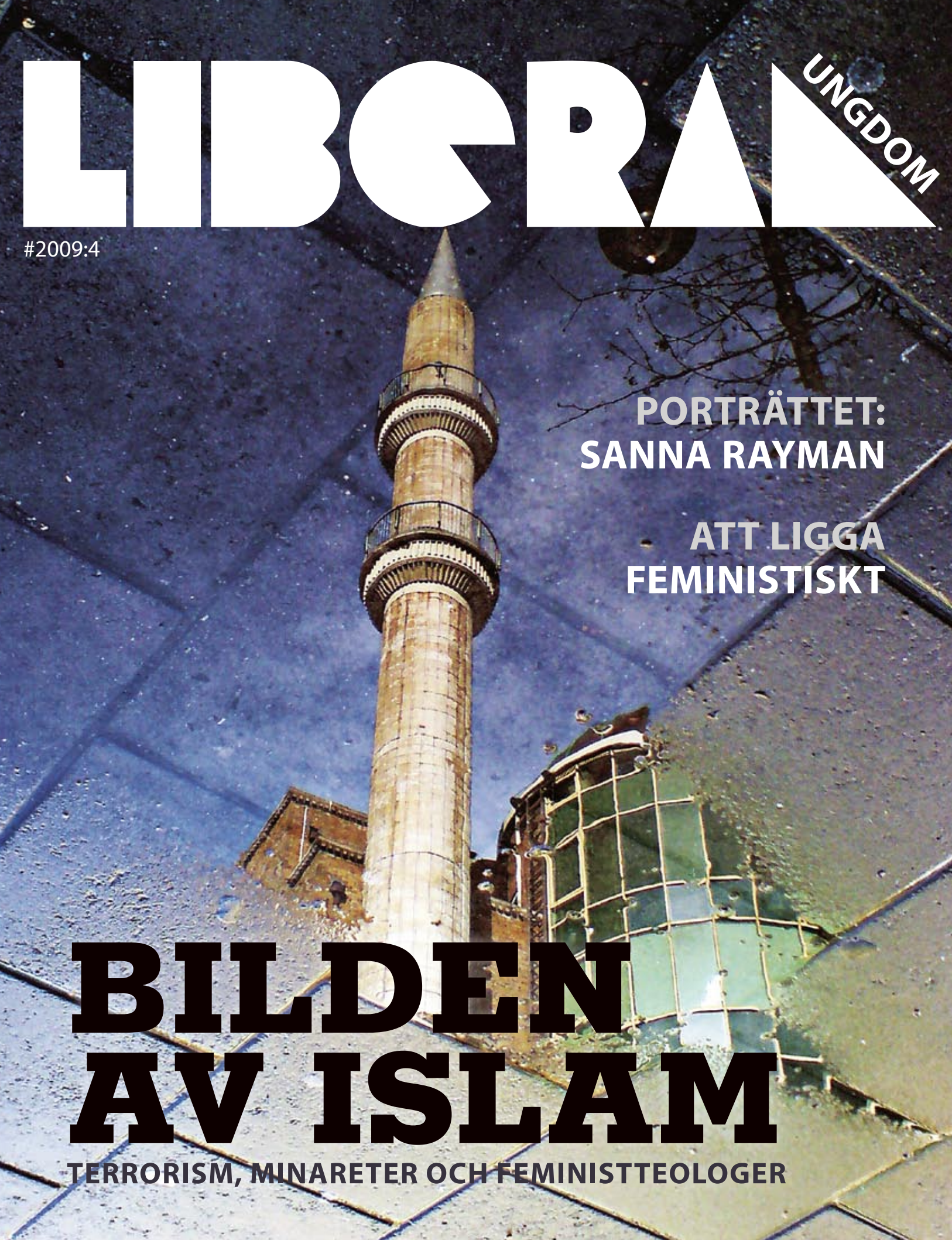

LIBERAL

UNGDOM

#2009:4

PORTRÄTTET:
SANNA RAYMAN

ATT LIGGA
FEMINISTISKT

BILDEN AV ISLAM

TERRORISM, MINARETER OCH FEMINISTTEOLOGER

Ta debatten!

När vi gjorde numret du just nu läser var vi ovanligt försiktiga. Även med de mest välvilliga intentioner kan man halka snett när man skriver om »Bilderna av islam«. Dikeskörningar hoppas jag att vi undviker. Men debatten varken kan eller bör vi undvika.

Vi har träffat såväl sverigedemokrater som islamologer och alldeles vanliga muslimer. Vi har läst avhandlingar och Koranen. Vi har lyssnat in debattklimatet i tidningarna, på nätet och i fikarummet. Det är en splittrad, mångfacetterad bild vi sett. Ibland har det känts som att titta i ett kalejdoskop där argumenten hela tiden återkommer i nya skepnader, vridna ytterligare ett varv.

I Schweiz röstade befolkningen för ett förbud mot minareter, och deras uppfattning delas av var fjärde

Svaret är inte att stänga gränsen, utan att öppna arbetsmarknaden.«

svensk. Efter att Sverigedemokraternas Jimmie Åkesson utmålade den muslimska invandringen som det största hotet mot Sverige sedan andra världskriget har partiet stigit i opinionsmätningarna, och ligger nu kring 5 %. Det är inte bara fördomarnas arbetslösa unga män på landsbygden som röstar på SD – de har väljare inom alla grupper. Den gemensamma nämnaren är att man upplever att man inte fått del av det som samhället utlovat. Genom att skapa ett »dom« får man placera sig själv i ett »vi«. På debattsidan skissar Adam Cwejman upp ett alternativ. Ett folkhem med värderingar som gemensam grund.

Det är där kunskaperna är ringa som fördomarna graserar. Därför är det avgörande att vi liberaler står upp för vad vi vet är rätt. Sveriges integrationspolitik är ett trettio år långt misslyckande. Men svaret är inte att stänga gränsen, utan att öppna upp arbetsmarknaden. Hedersvåld kan aldrig någonsin accepteras, men flickan som är rädd för sin familj blir knappast hjälpt av att skickas tillbaka till klanernas Kurdistan. Demokratin stärks inte av tystnad, utan av öppen debatt.

Det har varit ett decennium präglad av terrorattacker mot tvillingtornen, men det är dags att gå vidare. Rädslan har regerat alldeles för länge. Det önskar jag att vi tar med oss när vi går in i 10-talet.

Gott nytt valår!

Linda Nordlund,
redaktör

När slutade du tro på tomten?

FOLKET:

Jackie Zan, 23 år,
studerande, Gävle

- När jag som fyraåring konstaterade att tomten hade likadana skor som pappa.

Oscar Axelsson, 19 år
studerande, Visby

- Jag var sju när mina klasskamrater förklarade konspirationen för mig.

Lars Leijonborg, 60 år,
f.d. utbildningsminister, Stockholm

- Om inte förr så när min pappa, som inte hade så hög inkomst, la in inbetalningskort i paketet till de återstående avbetalningarna på en julklapp jag fick.

ADAM:

Segheten och somalierna

En väldigt stor del av Sveriges somalier är arbetslösa eller i arbetsmarknadsåtgärder. Det ser väldigt annorlunda ut i USA. Jag har ofta använt mig av exemplet för att illustrera problemen med svensk integrationspolitik och arbetsmarknad. Vad är då skillnaden mellan Sverige och USA som avgör skillnaden i sysselsättning? För något

är dramatiskt fel och det har sannerligen inte att göra med somalier som etnisk grupp. Problemet ligger i det svenska samhällets seghet. Segheten finns på arbetsmarknaden där rörligheten är minimal. Ingen kommer in. Segheten finns på bostadsmarknaden som står stilla och det byggs sällan nytt. Segheten finns i byråkratin som håller kvar människor i väntan istället för att ge dem friheten att förverkliga sig. I vår seghet halkar vi efter. Om vi som liberaler inte kan peka ut de fundamentala problemen med vårt samhälle kan ingen göra det.

Det är valår och det är hög att börja visa vägen.

Adam Cwejman,
Förbundsordförande

Innehåll

4 Notiser

5 Krönika: Efter Saab kommer sol

6 Debatt

Emma Svensk:
Att ligga feministiskt
Adam Cwejman:
Vi måste tala om svenskheten

8 Tema:

Bilden av islam

Islam(ism)

Emma Söderberg Majanen reder ut begreppen.

Ung & muslim

Vi har pratat med fem unga muslimer om Sverige, islamofobi och fördomar.

Bilden av islam

Erik Almquist, ordförande för SDU, och Christer Hedin, religionshistoriker och islamolog, har olika syn på islam.

Feminism bakom slöjan

I Iran är teologi en del av den feministiska kampen.

16 Sanna Rayman

FOTO: LINH NGÂN

13

Joakim Rönnbäck har träffat Svenska Dagbladets stjärnskott.

19 Kontrasternas Kina

Jakob Nyström åkte på studieresa till Mittens Rike, och blev motvilligt förtjust.

20 Liberala presenter

Har du julklappar att byta? Här är tips om vad du borde önskat dig!

21 Kultur

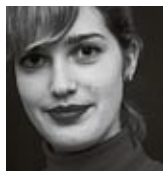
Demokratisk nätkultur
Kvalitetsprogg
Hemslösheten hos Herta Müller

23 Spaning

Rapport från LUF-landet.

Redaktionen

Mejla oss på: liberal.ungdom@liberal.se

Redaktör:
Linda Nordlund

Skribent:
Jakob Nyström

Fotograf:
Sebastian Söderström

Skribent: Emma
Söderberg Majanen

Skribent:
Joakim Rönnbäck

Ansvarig utgivare Isak Bergdahl **Grafisk form** August Ekman Öhrn **Layout** August Ekman Öhrn och Linda Nordlund
Skribenter Andreas Roupé och Annika Berg **Tryck** Tabergs Tryckeri, 2009 **Omslag** Fabio Venni

NOTISER

Kvinnor mot makt

Att Sverige fått en ny kommissionär, som dessutom är göteborgare och folkpartist, kan inte ha undgått någon. Att Cecilia Malmström dessutom fått en av de tyngsta portföljerna – med migration och rättsfrågor på sitt bord – kan man bara kommentera på ett sätt: Rätt kvinna på rätt plats.

Frågan är nu vem som ska fylla tomrummet hon lämnar efter sig i regeringen. Det finns en kandidat som har både kvalifikationerna och karisman, och vi kan bara hoppas att Björklund och Reinfeldt har modet att släppa fram Birgitta Ohlsson. Det vore ett lyft för regeringen.

LN

Bokstavstolkning och blindstyren

Att blint lyda order kan få olyckliga konsekvenser, det finns det mycket som tyder på. Likväl finns det också en del som tyder på att somliga, såsom anställda på Mariestadshäktet och Försäkringskassan, inte tycks ha insett detta. I Mariestad låter man bli att försöka rädda livet på människor för att upprätthålla föreskriftsålydnad, på Försäkringskassan vägras svårt sjuka människor sjukpenning för att allting annat än bokstavstolkning av lagen är okända företeelser. För de häktesanställda blev domen tjänstefel, gällande sjukpenningen framgår det nu bokstavligt att den inte ska vägras om det vore oskäligt. Och det var ju bra. Men huruvida någon insikt om vilka fel som begåtts har uppnåtts, är emellertid tveksamt.

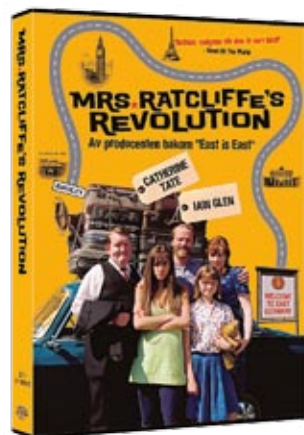
ESM

Sumpan goes Obama

2009 var året då hela Sveriges politikerkår försökte lära från den amerikanska valrörelsen. Sociala medier blev ett sexigt måste och snart kunde hela cyberrymden, tack vare Twitter, läsa om vänsterpartisten Egon Frids tvättbestyr. Plötsligt kunde man bli facebookfan av ledamöterna i kommunala nämnder och Mona Sahlin skanderade »S we can« på gator och torg. Det kanske aldrig kommer att uppstå en Obamaentusiasm runt svenska politikernas bloggar och de flesta av dem är inte

naturbegåvningar på att twittra. Däremot har internetanvändandet inneburit mycket för öppenhet och medborgardialog. Nästa steg i amerikaniseringen av valrörelsen sker i Sundbyberg där S håller primärval för sin kommunlista. En töntig ripp-off kan tyckas, men också en möjlighet att öka intresset för lokala val. Faller försöket väl ut kan du räkna med att primärval i framtiden kommer att bli ett stående inslag för en kommunlista nära dig.

JR

Grattis!

Grattis Hampus Bergquist, Helena Nilser och Niclas Bergström! Ni har briljerat med era kunskaper om DDR (eller kanske om hur man googlar?) och har därför vunnit filmen "Mrs. Radcliffes Revolution". Filmerna kommer på posten. Viel Spaß önskar Liberal Ungdom!

Jag önskar att vi använde minst lika mycket energi på att ta totalitarismen på allvar som att odla den heliga, allmänneliga antiamerikanismen som sätter all kritisk analys på stand by.»

Herta Müller i SvD 4 november

Kultur åt folket

Fjärran från socialministerns utspel om radikala kultureliter och verkligt folk har Iraks nationalteater åter öppnats i Bagdad. Sex och ett halvt år efter invasionen bedöms säkerhetsläget slutligen som tillräckligt gott för

större folksamlingar kvällstid. Först upp på repertoaren? Samhällsinriktade komedier som tidigare varit förbjudna av den inte fullt så radikala eliten i Baathpartiet.
JN

FOTO: FLICKR.COM/PHOTOS/SHICKLUNK

Sista spiken i mattan

Sjukvården i Sverige skall präglas av vetenskapligt beprövad metodik vid behandling och diagnostisering av patienter (enligt HSL 3a§). Samtidigt hör jag ofta hur sjukvårderna och undersköterskorna prisar spikmattan för dess mirakulösa läkande effekt.

Diskussionen blir nästan skräckinjagande när en del av dem överrensstämmer med att sjukvårdens kvalitet skulle höjas om antroposoferna fick möjlighet att påverka sjukvården. – Är vi på väg tillbaka till en era av kvacksalveri?
AR

KRÖNIKA

Efter Saab kommer sol

Svensk industri har drabbats av flera bittra besked under hösten. Värst var det om Saabs nedläggning.

Särskilt oväntat var det inte, men hoppet är som bekant det sista som överger människan, och det var nog många som hoppades på ett uppköp i elfte timmen. Nu blev det inte så, och General Motors ska under ordnade

Jakob Nyström

former lägga ned det anrika bilföretaget. Det är ett hårt slag: 8 000 människor väntas förlora jobbet.

Tack och lov gick inte regeringen in med skattepengar i det blödande företaget. Finanskrisen var bara droppen som fick bägaren att rinna över; Saab hade inte gått med vinst på åtskilliga år. Att upprepa samma misstag som under varvskrisen på 80-talet hade varit förödande för regeringens förtroende.

Hoppet är som bekant det sista som överger människan, och det var nog många som hoppades på ett uppköp i elfte timmen.

Strukturuomvandlingar och kreativ förstörelse är en naturlig, och omistlig, del av en levande marknadsekonomi. Ineffektiva företag går under och arbetskraft och kapital frigörs för att användas mer effektivt inom andra företag och branscher. De flesta Saab-arbetare och underleverantörer kommer att hitta nya jobb. Så även om det ser mörkt ut för stunden skymtar ljuset på andra sidan tunneln.

Men för att denna omställning ska ske måste det startas nya företag som tillåts växa. Där finns anledning att känna oro för Sveriges del. Nyföretagandet är relativt lågt och det är få företag som lyckas växa tillräckligt för att ens kunna kallas medelstora.

För att ett levande näringsliv ska existera krävs att politiken premierar företagande. Där återstår mycket att göra.

Jakob Nyström

Att ligga feministiskt

FOTO: LUDOVIC BERTON

» Det som sker när det sex som porträtteras inom porren och sexuella preferenser såsom BDSM döms ut är att en ny norm sätts upp för hur kvinnor ska ha sex.»

Det är många som har åsikter om tjejers sexualitet. Killen som skriker hora efter tjejer i skolkorridoren. Mamman som ber dottern byta om till något mindre utmanande innan hon går på fest. Reportern som skriver en artikelserie om hur tjejer viker ut sig och onanerar framför sina webcams på nätet. Försvarsadvokaten som frågar våldtäktsoffret hur många sexpartners hon haft. Bloggkommentatorn som tycker att modebloggerskan får skylla sig själv om folk tafsar, hon har ju så kort kjol. Även feminister har åsikter om tjejer sexualitet. Nyligen drog Feministiskt initiativ igång kampanjen "feminister har bättre sex", där de argumenterar för att ökad jämställdhet bidrar till ett bättre sexliv. Jag tvivlar inte på att det stämmer. Uppnår vi större jämställdhet kan vi släppa sunkiga könsroller som säger att tjejer aldrig vill ha sex och att killar alltid vill ha det. Men jag kan ändå inte låta bli att undra vad jämställt sex innebär? Hur ligger man feministiskt?

Sexualiteten är en väldebatterad fråga inom feminismen, och feminister från alla läger kan enas kring att idealen som stämplar tjejer som antingen hora eller madonna måste bort. Tjejer som tar för sig sexuellt, ligger runt och klär sig utmanande ska inte ses

ner på. Det måste vara okej för tjejer att njuta av sex utan skamkänslor. Så långt ser allt bra ut. Men vänder man blicken mot områden som är anknutna till sexualiteten, som pornografi eller alternativa sexuella praktiker såsom sadomasochism eller bondage, så framträder en annan bild. Många feminister, särskilt de på vänsterkanten, ser porren som kvinnoförtrycket personifierat. De avskyr porrens bildspråk och tycker att cumshots och analsex är nedvärderande för kvinnor. På samma sätt analyseras BDSM, där man anser att våld och könsroller förhärligas och cementeras. Ur detta synsätt framträder en inte helt uppdaterad syn på sexualiteten. Det som sker när det sex som porträtteras inom porren och sexuella preferenser såsom BDSM döms ut är att en ny norm sätts upp för hur kvinnor ska ha sex. En feministisk norm som säger att om du gillar att bli smiskad eller bunden under sexakten så har du internaliserat ett förtryck. Att ta initiativ till analsex blir då ytterligare ett tecken på hur vårt könsrollstänkande har borrar sig så djupt ner i vårt medvetande att vi till och med tänder på att bli förnedrade.

För mig går inte dessa åsikter ihop med viljan att frigöra kvinnors sexualitet. Genom att underkänna vissa former av sex från en feministisk ståndpunkt ökas bara skammen kring sexualiteten. Istället för att bara släppa loss och njuta av sex måste jag som feminist tänka på om jag knullar jämställt. Om de sexställningar jag använder är feministiskt godkända. Om jag genom att uppskatta hårdhänt sex egentligen förnedrar mig själv. För mig är detta inte att öka kvinnors sexuella frihet, utan att kringskära den med ytterligare en norm. Tjejer borde få ligga som de vill, utan att behöva oroa sig för huruvida deras sexliv får tummen upp av Feministiskt Initiativ eller inte.

Emma Svensk,
Förbundsstyrelseledamot

Vi måste tala om svenskheten

Svensk är den som av andra svenskar betraktas som svensk. Och svenskhet är det som av svenskar betraktas som svenskt. Låter det som ett jobbigt cirkelresonemang? Det är det. Det är även det cirkelresonemang som utgör grunden i Sverigedemokraternas politik. Det är alltså deras ideologiska kärna, deras motsvarighet till liberalismen i ett nötskal. Frågan är om det ens är nationalism vi talar om. Kanske någon form av konsensusnationalism – om alla enas om vad det är som är svenskt då blir det svenskt. Nåväl. Det kanske inte är illa egentligen? Kanske man då på demokratisk väg komma fram till vad som är »svenskhet«, om vi nu vill definiera det? Rörigt är det i varje fall.

Jag tänker vara vågad och säga att vi faktiskt behöver tala om svenskhet. Inte för att Sverigedemokraterna försöker göra det eller att vänstern besitter en total beröringsskräck inför ordet. Vi behöver tala om begreppet för att alternativet att inte diskutera frågan är så mycket värre.

Om vi öppnare kan tala och diskutera begreppet svenskhet kan vi framförallt upptäcka att det inte är en farlig upptäckt vi egentligen gjort. Vi kan rentav upptäcka att det är något trevligt vi hittat. För faktum är att Sverige är ett ganska märkligt land som innehåller en rad samhällsnormer som i internationell jämförelse är väldigt udda. Sverige sticker ut för sin syn på jämställdhet, jämlikhet och individualism. Det finns fler, alla är inte huggna i sten men relativt många i landet skriver under på flera av dessa samhällsnormer.

Kanske kan vi bättre förstå de konflikter som dyker upp i ett multikulturellt samhälle om vi faktiskt erkänner att det finns ganska tydliga samhällsnormer i Sverige? Vi behöver inte skriva under på alla och kanske vill vi rentav förändra vissa. Vi erkänner i bästa fall att det finns samhällsnormer som också kan präglade många av de debatter vi har om religion, kultur och invandring i samhället.

Om vi vågar prata om begreppet har vi dessutom möjligheten att göra något positivt av det, något man vill vara en del av, något man vill dela. För gemenskap behöver varje samhälle. Individer är vi alla med egna åsikter, värderingar och smak. Men vad som förenar

FOTO: FLICKR.COM/MATTIMATTILA

Sverige är ett ganska märkligt land som innehåller en rad samhällsnormer som i internationell jämförelse är väldigt udda.«

oss är att vi bor i samma samhälle, delar samma skatter och offentlighet. Kan vi inte enas kring vissa principer kommer samhället utsättas för obehagliga påfrestningar. Vi måste göra svenskheten till något som man kan bli en del av, något som lockar och som kännetecknas av frihet, tolerans och jämlikhet. Att definiera svenskheten innebär båda att vi tar ordet från det som vill göra det till något exkluderande, något man varken kan eller vill bli en del av.

Adam Cwejman

ISLAM (ISM)

Över Europa sprider sig fördomarna och felaktigheterna, och det är den muslimska minoriteten man har siktet inställt mot. Sedan Jimmie Åkesson kallade den muslimska invandringen för det största hotet mot Sverige har SD ökat i mätningarna. Innan islamofobin tar SD till Riksdagen är det dags att reda ut begreppen.

Fientlighet gentemot olika sorters företeelser kan vara befogad. Fientlighet gentemot totalitarism och förtryck av mänskliga rättigheter är ur ett liberalt perspektiv såväl befogat som en naturlig följd av de idéer liberalismen bygger på. Inte sällan är fientlighet dock en obefogad företeelse, byggd på rädsla som saknar grund.

Främlingsfientlighet hör till den senare kategorin. Den är en företeelse byggd på en obefogad uppfattning om det främmande som något det finns anledning att hysa rädsla för, just för att det är främmande. Det är

en fientlighet som kan riktas mot i princip vad eller vem som helst, och som genom historien fått förödande konsekvenser i form av förföljelse, förtryck och konflikter. En grupp av människor som främlingsfientligheten idag inte sällan riktas mot är muslimer. Det finns en tydlig tendens i hela Europa, bestående i att människor som bekänner sig till religionen islam utmålats som hot, och främlingsfientliga partiers motstånd är ofta direkt riktat mot muslimer.

Att detta sker har till stor del sin grund i okunskap och missförstånd gällande skillnaden mellan islam

och islamism. Oro för islamismens utbredning är befogad oro. Men i och med att islamismen alltför ofta lyckas i sin ambition att skapa död och lidande samtidigt som okunskapen om skillnaden mellan islam och islamism är stor, växer misstron och föraktet gentemot muslimer. Rädslan för islamismen övergår till att vara en rädsla för allt som har med religionen islam att göra, och påståenden som dels faktamässigt är felaktiga men som också rent instinktivt förefaller orimliga, exempelvis att en majoritet av alla muslimer skulle vara islamister, blir på så viss allt mer accepterade för att till slut anses vara vedertagna sanningar.

Så vilken är då skillnaden mellan islam och islamism? Islam är en religion grundad på 600-talet e Kr som den sista av de tre abrahamitiska religionerna, varav kristendomen och judendomen är de övriga. Dess grundare Muhammed, enligt muslimerna Guds siste profet, sägs ha mottagit Guds budskap, vilket anses stå att finna i oförvanskad form i Koranen, islams heliga skrift. Själva kärnan i Koranen utgörs av uppmaningen till monoteism. Vid sidan om Koranen är den viktigaste normkällan inom islam Muhammeds sunna, vilken utgörs av beskrivningar av Muhammeds levnadssätt som ska tjäna som förebild för muslimers livshållning.

Den som bekänner sig till religionen islam är muslim. Det finns idag 1,5 miljarder muslimer i världen, varav merparten lever i Asien och Afrika. I EU finns ungefär 13 miljoner muslimer, vilket utgör två procent av dess befolkning. Den slutsatsen kan således dras, att det rör sig om ett stort antal människor som är muslimer. Och trots att alla dessa människor har en sak gemensamt – religionen islam – kan med utgångspunkt i liberalismen även den slutsatsen dras, att det rör sig om ett stort antal enskilda och sinsemellan olika individer. Tolkningarna av islam är många, och benägenheten att följa Koranens bud bokstavligen, delvis bokstavligen eller enbart allegoriskt mycket skiftande.

Huruvida islam i sig självt är mer politisk än kristendomen och judendomen råder det olika uppfattningar om. Å ena sidan finns det i Koranen en större betoning på vikten av att religionen ska genomsyra hela samhället, än vad det gör i Toran eller Nya Testamentet. Å andra sidan innefattar alla religioner en uppsättning av såväl etiska som praktiska principer och påbud, och dessa kan utan större svårigheter användas i politiska syften. Såväl kristendom som judendom har använts och används i politiska syften, och att påstå att islam i sig självt är så politiskt att någon åtskillnad inte behöver göras mellan de muslimer som vill använda islam politiskt och de som inte vill göra det är därför inte hållbart. Att vara muslim är inte att

motsätta sig ett sekulärt samhälle, lika lite som det att vara kristen eller jude skulle vara det.

Från religionen islam ska därför islamismen skiljas. Islamist är den som anser att religionen islam ska ligga till grund för hela samhället – lagstiftningsmässigt, socialt och kulturellt – och att den islamiska lagen, sharia, ska vara det rådande rättssystemet. Islamismen är således en idé om islam som ett politiskt system. Den som bor i islamistiskt eller delvis islamistiskt land är inte islamist – islamist är den som bekänner sig till islamismen.

Inom islamismen finns olika riktningar. Det finns reformister, som anser att islam bör vara öppet för nytolkning och inspiration från andra ideologier. Det finns traditionalister, som anser att islam redan i sin ursprungliga form på 600-talet var fulländad och att endast tillämpning av redan existerande lag är möjlig. Slutligen finns det fundamentalister, som delar traditionalisternas vilja till total åtskillnad mellan islam och andra kulturer, men som menar att den islamiska lagen bör vara öppen för nytolkning för att kunna anpassas till nutida förhållanden.

Ur ett liberalt perspektiv är alla former av islamism problematiska. Ett islamistiskt samhälle är icke-sekulärt, och ett icke-sekulärt samhälle är per definition särbehandlande eftersom vissa idéer i ett sådant samhälle är statligt sanktionerade. Det finns idag ett renodlat islamistiskt land i världen – Iran – och många andra där sharia är delvis införd. Varje sådant land har ett styrelseskick som strider mot grundläggande liberala principer, och islamismen är en totalitär ideologi, som i och med sitt brukande av våld som politisk metod utgör ett reellt hot mot världsfreden. Den bör därför motarbetas, och liberalismen är den politiska kraft som har bäst förutsättning att göra det.

Men så länge islam (en religion) och islamism (en politisk tillämpning av islam) blandas samman, och skillnaden mellan att vara muslim och att vara islamist därmed uttraderas, kommer det inte kunna ske med någon framgång. I Europa sker idag ett uppmålande av muslimer som ett kollektiv av efterblivna människor och av religionen islam som en per definition förtryckande företeelse, på grund av svårigheten i att inse skillnaden mellan islam och islamism. Verkningsarna av islamismen skiljs inte från vad det att vara muslim innebär, och alla muslimer skuldbeläggs därmed för det islamismen åstadkommer. Det är en utveckling som sker gradvis och därför förbises och accepteras av många människor – och därmed en utveckling som kan få förödande konsekvenser om den inte hejdas.

Emma Söderberg Majanen

Ung & muslim

Liberal Ungdom har träffat fem unga muslimer med ett åldersspann på 16–22 år för ett samtal om hur det är att vara ung, muslim och svensk idag. I ett samtalsrum vid Skärholmens Gymnasium samlades panelen för att på allvar ta itu med fördomarna och reflektera över islamofobin.

Panelen bestod av *Amir Goudarz*, 22 år gammal vvs-montör från Irak, *Zobin Norzan*, 20 år, från Iran och som studerar biologi vid en högskola i Stockholm, *Delkash Ejeram*, 18 år och ursprungligen från Afghanistan, som studerar naturvetenskapsprogrammet vid en gymnasieskola i Stockholm, *Yasmin Beldje*, har vuxit upp i Marocko, är 17 år gammal och pluggar

samhällsvetenskapsprogrammet i samma skola som Delkash, samt *Philip Odum*, en 16-årig kille på fordonsprogrammet, med föräldrar som invandrat från Nigeria men som själv vuxit upp i Sverige. Samtliga deltagare är troende muslimer.

Känner ni av islamofobin?

ZOBIN: Jag har aldrig uppfattat någon fientlighet, men det kan bero på att jag växt upp i ett ghetto utanför Stockholm. Där är gemenskapen mellan olika invandrargrupper stor och svenskarna lyser med sin frånvaro på allmänna platser. Amir skrattar och påpekar att han misstänker att i invandrartäta områden lär nog svenskarna känna sig mer annorlunda än invandrarna.

Har ni fått erfara kränkningar utifrån er religion?

ZOBIN: Ja, men att det handlar om att tolka det folk säger. När jag ser rasistiskt klotter eller SD-marscher

på stan kan det kännas kränkande. Men dessa fördomar beror på okunskap och de som sympatiserar med främlingsfientliga rörelser gör det ofta på grund av låg självkänsla och behovet av att känna att man tillhör en grupp.

YASMIN: Det inte är skäl för att kränka andra människor! Jag kan inte låta bli ta illa vid mig när jag ser Sverigefronten stå på Plattan och propagera för att islam leder till världens undergång. Den här typen av kränkning borde inte få förekomma, tycker man något illa om någon annan skall man hålla det för sig själv.

AMIR: Det handlar om yttrandefrihet.

YASMIN: Lagen säger också att man inte får kränka någon annan.

Det verkar vara en känslig fråga?

PHILIP: Eftersom jag har växt upp i Sverige så har jag alltid uppfattat mig som svensk men ändå annorlunda. Klasskamraterna har snarare verkat nyfikna på min religion, att jag inte får äta fläskkött och inte äter under skollunchen under ramadan.

DELKASH: Jag kom till Sverige när jag var sju år, men först nu har jag fått en svensk vän. Nästan alla andra jag umgås med är från Mellanöstern, så vi har ju konserverat en stor del av kulturen hemifrån. Jag gick inte i vanlig klass förrän i högstadiet, innan dess kunde jag inte tillräckligt bra svenska. Men det var svårt att komma in i klassen så sent, kompisgängen var redan formade och en skinhead i klassen trakasserade mig med svordomar och ibland även våld. De retade mig för att jag såg annorlunda ut. Sedan jag började gymnasiet har jag känt mig välkommen och accepterad.

Många blandar ihop att vara muslim med att vara islamist. Hur ser ni på det?

ZOBIN: Det är viktigt att förstå att i Koranen står det inget om att jihad handlar om att man skall utföra våldshandlingar mot kristna och judar. I de inledande surorna står det klart och tydligt att en god muslim skall respektera sina kristna och judiska bröder. Därför är det förkastligt att muslimer lyckas tolka koranen på ett sätt som rättfärdigar våld.

AMIR: Men det står också klart och tydligt att de som inte tror på verserna i Koranen är hedningar och därmed skall straffas.

YASMIN: Motstridigheter beror på koloniseringen av Mellanöstern, som innebar att man drog ogenomtänkta gränser som innebar att stora folkgrupper blandades.

ZOBIN: Al-Qaida är mest ute efter hämnd mot västvärlden för hur de förstörde i Mellanöstern och påverkade kulturen negativt genom att vända folkgrupper mot varandra.

AMIR: De rättfärdigar terrorism mot västvärlden genom att hänvisa till jihad asghar (lilla jihad) men det är en

snedvriden tolkning av vad det innebär.

PHILIP: Min tolkning av lilla och stora jihad innebär ett krig mot mitt inre, där man vill uppnå ett gott samvete. Stora jihad genom att bevisa för sig själv att man är troende och lilla jihad genom att kämpa mot orättvisor i samhället, till exempel genom att skänka pengar till hemlösa. Min familj skänker pengar till Rädda barnen regelbundet och det är precis sådant som lilla jihad innebär enligt det sätt på vilket jag uppfostrats.

Det verkar finnas stora skillnader i tolkningar av jihad. Håller ni med om det?

AMIR: I början av Koranen står det att muslimerna är fria att göra sina egna tolkningar av verserna.

ZOBIN: Det är just därför som terrorister ändå rättfärdigat kan kalla sig för muslimer.

Hur utbrett uppfattar ni att muslimerna i Sverige tolkar jihad som något som rättfärdigar terrorism?

DELKASH: Jag känner ingen muslim, varken som jag träffar i moskén eller bland mina vänner som tycker att detta är rätt.

I de inledande surorna står det klart och tydligt att en god muslim skall respektera sina kristna och judiska bröder.»

Zobin Norzan, student

ZOBIN: Det är en enorm missuppfattning att muslimer i allmänhet har denna åsikt. Vi accepterar att svenskar dansar »små grodorna« runt midsommarstången, varför kan de då inte acceptera att vi fastar? Alla muslimer är inte våldsamma och kriminella.

DELKASH: De som är kriminella borde straffas enligt gällande lagar. Bara för att en muslim begår ett mord i islams namn så gör inte alla det. Vi är inte en homogen grupp!

Panelen är överens om att det här handlar om problematik på individplan i stället för på ett grupplan, och att rädslan och generaliseringen är överdriven. Om vi alla accepterade att alla är olika och har olika sätt att se på saker och ting så skulle vi slippa en stor del av fördomarna.

Andreas Roupé

Islam är det största hotet mot det demokratiska samhället idag.«

Det finns inget som helst stöd för att alla muslimer egentligen skulle vara islamister.«

Bilden av islam

En religion som uppmanar till terrorism, enligt somliga. En lära om att göra fiender till vänner, enligt andra. Bilden av islam är mångfacetterad och i debatten ofta förenklad, på gränsen till karikerad. Liberal Ungdom har mött två personer med mycket olika uppfattningar om islam: Erik Almqvist, ordförande för Sverigedemokratisk Ungdom, och Christer Hedin, religionshistoriker och islamolog. Bedöm själv vilken verklighet som är värd att tro på.

TEXT: JOAKIM RÖNNBÄCK

Erik Almqvist

Erik är ordförande för Sverigedemokratisk ungdom och pressekreterare för Sverigedemokraterna.

Er partiledare Jimmy Åkessons skev nyligen en debattartikel i Aftonbladet där islam påstods vara det största hotet gentemot Sverige sedan andra världskriget. Hur ställer du dig till detta?

– Jag kan utan tvekan ställa mig bakom alla argumenten i sak. Den här artikeln använde en rätt spetsig retorik men det var ju också meningen att skapa debatt. Många liberaler argumenterar för att våra lagar inte har förändrats av islam. Men då ska man också komma ihåg att idag utgör muslimer 5 procent av befolkningen så man är kanske inte i ett läge att kräva islamistisk lagstiftning men med fortsatt invandring kommer det att dyka upp. Det ser vi idag i Danmark och England. Ett lands lagar avspeglar den allmänna rättsuppfattningen och jag tycker att det är uppenbart att den skiljer sig kraftigt åt mellan nordbor och människor från den muslimska kultursfären och att muslimer har som ambition att förändra samhället.

Ställer du dig också bakom påståendena att det finns ett samband mellan islam och våldtäkt?

– Det finns en tydlig förklaring i synen på kvinnor

och synen på den kvinnliga sexualiteten bakom att det finns en överrepresentation av våldtäktsmän från den muslimska kultursfären. Invandrare från Vietnam har t.ex. en väldigt låg brottslighet enligt brottsförebyggande rådet och den här skillnaden vill jag mena beror på den helt olika synen på kvinnor i grupperna. Det finns stöd i koranen för att man ska kunna ta icke-muslimer som slavar och våldta dessa. En uppfattning som också har praktiserats genom historien i islamistiska anfällskrig.

Ser du inte ett problem i att tillskriva de flesta människorna från ett land samma uppfattning?

– Inom politiken sysslar man med att läsa ut generella tendenser och man fattar beslut som ska få generella åverkningar. Jag menar givetvis inte att alla som kommer ifrån något speciellt land i världen har en viss åsikt. Men jag menar att det finns en generell problematik med vissa värderingar som inte är kompatibla med dem som formar vårt sätt att leva i Sverige. De värderingarna är mer utbredda i muslimska länder jämfört med andra och det tycker jag att man ska agera efter. Vi tar ett hypotetiskt exempel: Om Nazityskland

Christer Hedin

Christer är religiöshistoriken och islamolog vid Stockholms universitet. Han har även varit chef för vetenskapsredaktionen på Sveriges Radio.

Hur utbredd är politisk islam bland svenska muslimer?

– Det talas ibland om att alla muslimer egentligen skulle vara islamister och det finns det ju inget som helst stöd för. Definierar man muslim som en person som kallar sig för det så finns det inget samband. Sen så kan man ju då invända att man kanske inte är muslim om man inte aktivt praktiserar den muslimska tron, men då talar vi inte om en särskilt stor grupp. Moskéerna i Sverige har tillsammans en kapacitet för ca 15 000 personer och en vanlig fredag är de ungefär halvfylla. Frågar man människorna där om de vill införa sharialagar så har vi ytterst få som förespråkar det. Sen så är det svårt att ringa in vilka sharialagar det är de som svarar ja menar. Den vanligast förespråkade islamistiska lagstiftningen är att man ska lagstifta om räntefri långivning. Men att man skulle vilja införa handavhuggning för tjuvar i Sverige är totalt främmande. Sådana finns det ju runtom i världen men i Sverige talar vi om en ytterst liten skara.

återuppstod och det flyttade hit fem miljoner tyskar där man kunde se att de allra flesta hade nazistiska värderingar som hotar vårt sätt att leva tycker jag att man skulle försöka få bukt med den här invandringen även om det fanns enstaka individer som inte hyste de nazistiska värderingarna. När det gäller moderata muslimer kan man också se att dessa förhåller sig passiva gentemot de radikala falangerna.

Ni har kritiserat koranen för att sakna ett kärleksbudskap. Vad säger du om att den ändå till stor del kanske har en liknande andemening?

– Ordet kärlek förekommer enbart i koranen gentemot muslimer eller i något fall gentemot någon som är på väg att konvertera. Det är tydligt att icke-muslimer är andra klassens människor. Det här är problematiskt i en religion där den heliga skriftens ord inte får ifrågasättas. Islam har aldrig moderniserats på det sätt kristendomen har. De senaste trettio åren har snarare fundamentalismen vuxit sig starkare dels i världen i stort men också inom den muslimska minoriteten i Sverige. Därför tycker jag att det största hotet mot det demokratiska samhället idag är just islam.

Finns det motstånd inom islam i Sverige gentemot islamism?

– Ja det finns ett motstånd men vi talar inte om en grupp som i regel uttrycker sig i samhällsdebatten. Det är förståeligt att det inte är så vanligt att man sätter sig och skriver debattartiklar i DN om man inte har svenska som modersmål. Men pratar du med muslimer i Sverige kommer du snabbt att finna väldigt många som inte uppskattar att islamistisk politik uppfattas som det typiska för islam.

Hur vanligt är fundamental islamism i världen och finns det en debatt gentemot denna?

– Att koranen ska lägga grunden för politiken är inte heller i världen någon dominerande uppfattning även om den är vanligare globalt än i Sverige. Sedan finns det debatt gentemot de som förespråkar politisk islam, framförallt inom universitetsvärlden. Det stora problemet ur ett europeiskt perspektiv är att man från muslimskt håll sällan är särskilt intresserade av hur religionen uppfattas i väst. Man förstår nog inte hur fördomarna gentemot islam utnyttjas. I sin kontakt med omvärlden prioriterar man andra frågor än interna teologiska frågor. Mest aktuellt just nu är nog till exempel miljöfrågan.

Koranen sägs sakna ett kärleksbudskap liknande det kristna. Hur väl stämmer det?

– Ordet »kärlek« används inte på samma sätt inom arabiskan. Däremot kan man hitta en rad fredliga budskap uttryckta med andra ord. Man talar mycket om gästfrihet, att göra gott mot andra och hur detta kan leda till att en fiende blir en vän. Det finns även skrivelser om att respektera judar och kristna. Man kan hitta och tolka in allt vad man kan tänka sig av våld och dålig kvinnoyn i både bibeln och koranen. Men att det inom islam skulle gå att motivera till exempel våldtäkt på religiös grund är främmande för en absolut majoritet av de muslimska teologerna.

Att någon av de abrahamitiska religionerna skulle vara mer eller mindre våldsamma till läran har jag svårt att se. Att det finns konflikter i många länder med stor muslimsk befolkning är snarare en effekt av kolonialismen. De koloniserade länderna var dåligt förberedda för sin självständighet med sin brist på folkbildning och avsaknad av medelklass och då blir det naturligtvis konflikter. Men detta har uppstått även i länder som Angola så det är inget specifikt muslimskt fenomen.

FEMINISM BAKOM SLÖJAN

I teokratin Iran tar feminismen sig nya uttryck för att öka kvinnornas frihet. Kvinnofrågorna lyfts fram genom omtolkningar av Koranen, men könsrollerna förblir. Är detta vägen framåt, eller förtryck inlindat i bomull?

Den politiska kampen har kommit att bli en kamp om definitioner. Vad är rättvist? Vad innebär det att vara liberal? Vad säger heteronormen? Och om man kämpar för feminism, vad kämpar man egentligen för då?

En av de bredaste definitionerna för feminism är "strävan att minska maktobalansen mellan män och kvinnor". Svart på vitt kan det låta enkelt men praktiken av feminism kan se ut på flera sätt. Det är nog så komplicerat att enas kring vad som menas med den feministiska strävan på hemmaplan. Om vi höjer blicken bort från folkhemmet försvåras frågan kring definitionen ytterligare. I Iran har feminismen tagit två tydliga linjer som skiljer sig från den definition vi är vana vid.

Den feministiska splittringen i Iran speglar synen på feminism i hela den muslimska världen. I ett samhälle där regimen degraderar kvinnans värde och hävdar att det är Guds ord blir av självklarhet en feministisk kamp svår. Inte bara måste man ifrågasätta samhället man lever i och de traditioner som man själv har blivit uppfostrad kring för att som kvinna kämpa för sina rättigheter. Man måste även ifrågasätta mullornas uttolkning av islam. Detta är inte alltid lätt i ett sekulariserat samhälle, och ännu svårare i en teokrati som Iran, där religionen genomsyrar lagstiftningen.

Några som ändå gör detta är feministteologerna. Man kan säga att de tar religionen i egna händer med att göra egna tolkningar av Koranen och försöker med hjälp av dem få fram och förmedla vad de anser är Koranens sanna budskap. I dessa omtolkningar är kvinnan inte skapad av mannens revben, inte skyldig till

syndafallet och är inte skapad för att vara ett verktyg för mannen, utan har sin egen roll och egna mål i livet. I Iran är denna linje mycket radikal då den går emot de grundstenar som hela rättssystemet och samhället är byggt på. Därför blir feministteologernas strävan ett hot mot makten, och även om denna strävan väcker mer och mer opinion i efterdyningarna av det iranska valet blir kampen allt för ofta fruktlös.

De värdekonservativa feministerna arbetar på ett annat sätt. Istället för att ifrågasätta de urgamla islamiska läroren och samhällssystemet stryker de regimen mer medhårs och vill förstärka de rättigheterna som kvinnorna enligt regimen tolkning av Koranen har, men som tyvärr ofta glöms bort. Exempelvis säger Koranen uttryckligen att männen ska behandla sina kvinnor väl och därför arbetar de värdekonservativa feministerna med hårdare straff för kvinnomisshandel. Under det Iran-irakiska kriget kämpade också dessa kvinnor (och män) för att kvinnor som blivit änkor inte skulle förlora sina barn till en manlig släkting. De värdekonservativa feministerna får ofta högre positioner inom regeringen än andra kvinnor just för att de utgår från regimen tolkning av Koranen. Det gör att de värdekonservativa värderingarna och åsikter till mycket större utsträckning blir hörda.

Gemensamt för båda linjerna är dock deras syn på komplementarismen. Komplementarismen inom islam säger att män och kvinnor är lika mycket värda men skiljer sig ändå från varandra i att de har olika roller i samhället. Eftersom kvinnorna är de som blir gravida och måste ta hand om barnen i de unga åren måste mannen försörja dem. Därför är det kvinnans uppgift att ta hand om barnen och familjen och mannens uppgift att försörja familjen. Män och kvinnor ska helt enkelt komplementera varandra. Detta sättet att se på män och kvinnor är vida utbrett i Mellanöstern, också bland de flesta feminister. Shirin Ebadi, mottagare av Nobels fredpris och känd människorättsadvokat och feminist i Iran, skriver i sin självbiografi om hur svårt det var att kombinera karriären med hushållsarbetet

FOTO: RANA OSSAMA

eftersom hon inte kunde låta sin man hjälpa till. Hus hållet var även i hennes egna ögon hennes plikt, och ingenting som hennes man borde befatta sig med.

Som svensk och västerlänning kan det dock vara svårt att acceptera synen på hur kvinnor och män bör komplementera varandra och hur bestämda roller i samhället kan vara förenligt med feminismen. Den liberala feminismen kämpar ju som bekant mot just de könsroller som vi ser beskär både kvinnors och mäns frihet. Längre har den västerländska synen på feminism varit dominerande. Kvinnor ska bli självständiga och det ska inte vara någon skillnad på män och kvinnor, varken i familjen eller i samhället. Men är den västerländska feminismen egentligen överlägsen? Är feminism som accepterar komplementarismen verkligen feminism eller är det fortsatt förtryck inlindat i bomull? Är det som feminister kämpat för i Sverige det ända rätta eller borde vi tänka om i vårt sätt att se på feminism som en över världen likadan kamp?

Svaret är att synen på vad feminismen är och ska uppnå är en ganska komplicerad fråga - i synnerhet när man sätter det i en helt annan kontext än den man är van vid. Vad som vid första anblick antas vara en gemensam kamp bland alla kvinnor mot ett gemensamt mål i att krossa patriarkatet, blir vid eftertanke ett myller av linjer, teorier och mål. Och vad man kan tro är en homogen grupp av kvinnor med samma erfarenheter är en splittrad skara med sina egna agendor. De åsikter som gör att den ene skulle kalla sig feminist kan den andre ha utan att ens vilja beblanda sig med feministiska åsikter. Det som den ene anser är ett feministiskt bakslag kan för den andre vara en vinst för kvinnorna. Även om vi inte alltid kan enas om definitionen är de flesta överens om att kvinnorna i Iran har rätt till större frihet. Den kampen måste fortsätta, oavsett under vilken flagg det sker.

Annika Berg

SANNAS ORD

Hon tycker till på ledarsidan och ställer höjdarna mot väggen i nätteveprogrammet »Korseld«, är alltid påläst och ibland påstridig. Själv vill hon inte bli politiker eftersom den verkliga makten inte finns i Riksdagen. Liberal ungdom har träffat Sanna Rayman, Svenska Dagbladets stjärnskott och en ung tungviktare i den tredje statsmakten.

Du har både förespråkat ett avskaffande av sexköpslagen och att kd ska kalla sig konservativa. Hur ställer du dig ideologiskt?

Jag kan kalla mig konservativ i viss utsträckning. Jag är väl någon liberalkonservativ mix. Jag tycker inte att konservatism är en ideologi överhuvudtaget utan att det mer är en försiktig hållning och det tycker jag att man kan få lov att ha. Jag tycker att saker ska ha sin gång och att det inte ska inträffa någon samhällsomstörtande förändring över en natt. Det är viktigt att folk är med på noterna.

Jag förstår mig inte riktigt på den här diskussionen som har pågått ett tag om skillnaden mellan konservatism och liberalism i Sverige. Den har en märklig definition på konservatism där kd anklagas för att ansluta sig till någon sorts amerikansk republikansk konservatism. Jag skulle säga att Kristdemokraterna har en självbevarelsedrift som fört dem i en »liberal« riktning. De vet att deras uppfattning om familjen, hemmafruar och allt vad det nu är inte är en majoritetsuppfattning. Därför försöker de inte pådyvla den på andra. Vad de däremot kan göra är att be om att få vara ifred med de värderingarna och det tycker jag att de kan få vara. Det är inte speciellt många som vill vara hemmafruar, men är det några som vill det så varsågod. Mig gör det ingenting.

Men du måste väl skriva under på att det finns konservativa som vill gå längre än att bara bli lämnade ifred?

Jo, absolut. Men det handlar ändå sällan om konservatism som en egen ideologi utan mer om ett förhållningssätt i sakfrågor. Det finns ju t.ex. många socialdemokrater som företräder väldigt värdekonservativa uppfattningar och ändå kallar sig radikala. Så den typen av konservatism är något som sträcker sig utanför blockpolitiken.

Vad är det för samhälle som du vill ska växa fram?

Jag sitter inte och skissar fram idealsamhällen. Jag är realist, vill att saker ska fungera och jag blir irriterad när de inte gör det. Folk ska kunna leva sina liv ifred och samhället ska fungera helt enkelt.

Sen är det väl inget större fel på det samhälle vi har? Jag skulle inte säga att det var det på samhället vi hade för fyra år sedan heller. Det förstås så att man som ledarskribent understryker skillnaderna i politiken. För det finns ju skillnader och det är de vi analyserar men i det stora hela så kan jag tycka att det finns en väldig överdrift ibland när man från högerhåll beskriver socialdemokratins Sverige. Det kan låta som att vi var en DDR-stat. Vi har varit med om en del konstiga saker men herregud, vi har inte varit i närheten av det där.

Du har tidigare skrivit för Södermanlands nyheters ledarsida. Hur skiljer sig jobbet på SvD?

Jag behöver inte gå upp halv sex på morgonen för att pendla längre vilket är fantastiskt och det är roligt att bolla idéer på en större redaktion. En stor skillnad är att det kommer mycket med varumärket »oberoende

moderat«. Saker jag har kunnat skriva förut utan större åthävor om fack och arbetsmarknadslagstiftning på en liberal ledarsida möter här en annan form av kritik. Lä-sarmailen är utformade på ett helt annat sätt där jag får höra att jag »sitter där i mitt elfenbenstorn och är skitrik. Jag har aldrig haft skit under naglarna där jag är i min bostadsrätt på Östermalm« och så vidare. Det kommer en hel flock egenskaper som man träs på när man jobbar på svenskan. Det säger något om hur otroligt karikerat vi ser på varandra. Därför tycker jag att det är viktigt att plocka ner det och säga att: »nej jag har aldrig bott i en bostadsrätt och har inte ett öre på banken.«

I och med dina ledare och din med-verkan i Korseld blir du alltmer av en offentlig person. Hur tänker du kring det?

Det är skitjobbigt med allt det där fokuset. Jag tycker inte om det. Även om det är klart att man ska låta bli så blir det att man googlar på sig själv och läser trådar på Flashback forum där de skriver att vi suger som programledare men vem skulle man helst vilja ligga med?

Vad hoppas du att man ska prata om i valrörelsen nästa år?

Oavsett vad jag vill så kommer såklart arbetslösheten att bli jätte viktig. Sen så skulle jag vilja att de borgerliga väljare som är förbannade över FRA-frågan ändå röstar på alliansen. Jag var själv inne på att inte göra det ett tag men man måste inse att den här skiten hade inträffat oavsett vilket block som satt vid makten. Jag tror att det behövs en till period av borgerlig majoritet. Inte nödvändigtvis för att alliansen har varit så strålande, de har gjort ett hyfsat jobb. Men jag tror att det är viktigt att vi i Sverige blir medvetna om att det inte är ett naturtillstånd att sossarna regerar. Jag skulle vilja se ett skifte i folksjälen när det gäller den frågan så att det blir ett mer normalt styrkeförhållande mellan blocken i det här landet.

När det gäller särskilda frågor jag efterlyser i valrörelsen så hoppas jag på en fördjupad ideologisk diskussion där kd fortsätter att driva temat att folk ska få vara ifred. Inte nödvändigtvis genom att hoppa på kulturskribenter men jag tycker att det är en alldeles utmärkt utgångspunkt inom flera olika politikområden. Oavsett om det är valfrihet inom ramen för välfärden eller hur man vill lägga upp sitt familjeliv.

Vad tycker du om debatten kring 'verklighetens folk'?

Kd har länge varit en slapppås på kultursidorna. Att man då försöker slå sig in i det forumet genom att ta till ett provokativt grepp tycker jag är smart. Jag menar

Sen så skulle jag vilja att de borgerliga väljare som är förbannade över FRA-frågan ändå röstar på alliansen. Jag var själv inne på att inte göra det ett tag men man måste inse att den här skiten hade inträffat oavsett vilket block som satt vid makten.«

att det är fullt legitimt att slå tillbaka för kristdemokraten har varit något av en näckenfigur man skrämmer barn med i de här kretsarna. Dessutom är kulturskribenterna väldigt starka i samhällsdebatten. Jag tycker inte att man direkt sparkar på någon som ligger genom utspelet med verklighetens folk.

Kolumnister på din ledarsida argumenterar för att RFSU inte ska bedriva sexualundervisning på grundskolor. Var står du i den diskussionen?

Jag håller inte med men jag tycker att det är bra att SvD tar in fristående skribenter som vågar sticka ut hakan. Det finns en grupp läsare som tilltalas av det här och då är det bra om en större tidning ger dem någonting att läsa. Det behövs en bredd i debatten för att man ska veta var fårorna går.

Hur är det att arbeta med Korseld?

Det är roligt att Korseld går bra, Vi blir sakta men säkert mer varma i kläderna men det är otroligt svårt och man får ut ganska lite av det. Även om vi har goda tittarsiffror och sådär så är det ändå två arbetsdagar går åt för att göra tjugo minuter tv. När jag skriver gillar jag att vara resonerande och belysa alla sidor av en fråga. Det är väldigt svårt att hinna med när man gör tv.

Jag tror att det kommer vara intressant att titta tillbaka på intervjuerna om några år och se vad politiker-na tyckte och trodde.

Har du planer på att göra som din gamla kollega Maria Abrahamsson och själv bli politiker?

Nej, jag tycker att det verkar förskräckligt att vara politiker och man har ingen verklig makt. Dessutom vet jag inte vilket parti jag skulle föredra. Jag är borgerlig och har lite svårt att välja ett alliansparti livet ut. Men man ska aldrig säga aldrig.

Joakim Rönnbäck

Kontasternas Kina

Varje höst åker Vasaskolan i Gävle till Peking för två veckors kulturellt utbyte. Muren, Förbjudna staden och Himmelska fridens torg stod på schemat – men även en veckas studier av det kinesiska utbildningssystemet. Jakob Nyström berättar om en resa till paradoxernas land.

Ankomsten till Pekings centrum kan ge illusionen av att befinna sig i en storstad likt vilken annan som helst: breda shoppinggator, stora gallerior med exklusiva varumärken, mycket människor i rörelse. Samma affärer som du hittar i London, Paris och New York finner du även i Peking.

Men bakom den putsade fasaden, som Peking och andra kinesiska storstäder stoltserar med, finns så klart en mindre smickrande bild. Det räcker att åka till Himmelska fridens torg för att det kommunistiska förtrycket ska bli skrämmande påtagligt. Parlamentsbyggnaden och Nationalmuséet, två hotfulla monoliter i gråskala, vaktar varsin sida av torget. I centrum tronar ordförande Maos mausoleum.

Lika glädjande som Berlinmurens fall är, lika beklämmande är det att man i år »firar» 60-årsjubiléet av folkrepubliken grundande. Eleverna i Vasaskolans vänskola, School nr. 27, är mäktigt stolta över att ha deltagit i skådespelet, som de kallar »det största ögonblicket i sina liv». Att befinna sig i en diktatur kan verkligen vara surrealistiskt.

Den stora upprepning – med deportationer av hemlösa, missbrukare och andra »störande element» i stadsbilden samt rivningar av bostadsområden – som skedde inför förra årets OS har gjort centrala Peking till en väldigt polerad stad. Visserligen finns det många

gamla och relativt slitna kvarter kvar, men det är sällan vi får bevittna den fattigdom och misär som alltjämt plågar många kineser.

Sedan reformerna för marknadsekonomi genomfördes av Deng Xiaoping 1985 har Kinas ekonomi rusat framåt med ett expresstågs hastighet. Det har lett till en otrolig ökning av välbstånd, vilket framför allt märks i städerna, där en allt större medelklass får det allt bättre ekonomiskt.

Landsbygden har inte alls hängt med i samma utsträckning. Några förklaringar till detta är att bönderna fortfarande inte äger sin jord, den politiska prioriteringen av städerna och den omfattande korruptionen. Kanske är det en allians mellan en frihetstörstande medelklass och missnöjda bönder som i framtiden kommer att driva på för demokratiska reformer?

Peking är en plats fylld av kontraster. Västerländskt blandas med traditionellt kinesiskt i en stad som inte kan lämna någon oberörd. Här ligger paradoxen: den dynamik som finns i staden är svår att få ihop med den auktoritära politiska systemet. Det känns helt bakvänt att festa på hipa nattklubbar i en kommunistdiktatur. (Särskilt om man tar sig tid att betrakta de bilar som står uppradade utanför – kapitalismens otvetydiga kännetecken). Av det kommunistiska systemet återstår blott en fundamental pelare: diktaturen.

Under vår resa fick vi göra en del intressanta studiebesök. Förutom vår vänskola med högstadies- och gymnasieelever besökte vi ett dagis, en lågstadieskola och en skola för döva och förståndshandikappade barn. Även här märks att Kina är ett land på väg upp. Redan på dagis sker viss engelskundervisning, och engelska är obligatorisk ämne från årskurs ett.

Det är svårt att sammanfatta en så fascinerande resa på litet utrymme. Men att åka till Peking är inget man ångrar. Jag känner redan suget efter att åka tillbaka till kontrasternas stad.

Jakob Nyström

Liberala presenter

Julen är slut och alla paket är öppnade. Men med det nya året kommer också nya tillfällen att förgylla tillvaron med en present eller två. Liberal ungdom tipsar om gåvor som kommer göra mottagaren särskilt glad.

Margaret Thatcher var en stenhård förhandlare. Tillsammans med Ronald Reagan bidrog hon i högsta grad till Sovjetunionens fall, trots att den enligt vissa dåtida experter var en omöjlig nöt att knäcka.

Det är säkert många som i dag saknar en politiker i Järnladyns klass på den internationella arenan. Men nu kan ni dagligen få ta del av hennes aura, samtidigt som inga nötter längre kommer utgöra några problem. Med en *Maggie T Nutcracker* är det du som har övertaget i förhandlingarna. Placera bara nöten (kanske dekorerad med en röd stjärna?) mellan Maggies ben, och voilà! (Från coolstuff.se).

För den som vill skänka bistånd som present finns flera kreativa alternativ till den vanliga monetära donationen. För 230 kronor kan du köpa en *get* som ger försörjning åt en fattig kvinna i Uganda. För samma summa kan också ett barn få gå i förskolan under ett år. Ett helt *grispaket* (tre sugor, en galt, vaccin och foder) till en kvinna i Burkina Faso kostar 2 500. Det här är ett mer konkret och interaktivt sätt att bistå behövande.

För miljövänner finns också många *planteringsprojekt* i utsatta skogsområden, till exempel Afrikas regnskogar. (Från webaidshop.se).

En t-shirt kan vara bland de absolut bästa reklamplatserna. Eller sämsta då det handlar om idolbilder på en viss så kallad revolutionär. För er som vill protestera

mot denna perversa dyrkan rekommenderas *anti-Che-tröjan* från thoseshirts.com. I övrigt lämnar dock sortimentet en del att önska ur liberalt perspektiv.

På bustedtees.com finns ett mer varierat och lite snällare sortiment. Ett självklart val är »I ♥♥♥ POLYGAMY«-tröjan. Andra fullträffar är *Viva la evolución*, där en vacker apa har ersatt allas vår Che, och ett skrattande porträtt på ordförande Zedong med LMAO skrivet under.

För en kavalkad i politisk inkorrekthet (och rena obsceniteter) finns också *foulmouthshirts.com*. En del är träffsäkert, men varning utfärdas: det mesta är bara osmakligt.

Det är på få andra ställen, om några, som man kan hamna i så nördigt intressanta diskussioner som i LUF. Okej, ibland kanske det går lite väl överstyr, men för det mesta är det lärorikt och utvecklande.

När ämnesdepåerna börjar sina kan det vara en god idé att ladda upp med nya böcker. Sveriges största samlade utbud av liberalt tankegods finns hos *Timbros bokhandel* (timbro.se).

En annan liberal stjärna på den röda svenska debathimlen är *samhällsmagasinet Neo*. Tidskriften är ett forum för liberal idédebatt av det intressantare slaget. Dessutom är den vansinnigt vacker att titta på. Priset på en helårsprenumeration är 249 kronor för studerande. (magasinetneo.se).

Jakob Nyström

Demokratisk kultur

Internet har inte bara lett till en otrolig ökning i mängd och tillgänglighet när det gäller information. Det har också i grunden förändrat vårt sätt att se på informationen. Det finns inte längre någon strikt uppdelning mellan producenter och konsument, utan vem som helst kan i dag bidra, och inte bara ta emot. Jag tror faktiskt att vi kan kalla det en demokratisk revolution.

Bloggen är den självklara symbolen för det nya medielandskapet. Vi har också Youtube, Newsmill och andra liknande projekt. I dag är det långt ifrån säkert att de bästa och mest intressanta debatterna sker i traditionella forum. Många bloggare är betydligt vassare än svenska kultur- och ledarsidor. De gamla institutionerna tog lång tid på sig att inse detta, och de vet fortfarande inte hur de ska förhålla sig till den nya tidens ordning.

Men denna revolution handlar inte bara om stora politiska frågor. Med Internet har en helt ny arena för smala kulturyttringar skapats. Vad som inte ansetts tillräckligt

fint eller intellektuellt för kultursidorna, radio eller tv får fritt spelrum på nätet.

Ett i mitt tycke vackert nördigt exempel på den deltagande kulturen är den uppsjö av hemvideor med Star Wars-tema som existerar på Youtube och andra videosajter. Entusiastiska amatörer skapar, med hjälp av replikor av ljussablar och förhållandevis enkla datorprogram, sina egna strider mellan gott och ont.

Med dagens billiga teknik går det att göra kortfilmer som faktiskt inte ligger långt efter de ursprungliga filmerna, med sina mångmiljonbudgetar. För att se vad jag menar, spana in till exempel »Ryan vs. Dorkman 1 & 2«.

Jakob Nyström

Kvalitetsprogg

Ett proggband som faktiskt kan spela, ja, som till och med har musikaliska kvaliteter? Det är en bra beskrivning av göteborgarna, tillika vänsterproggarna, i *Motvind*. (Snart lär jag bli anklagad för blasfemi om jag skriver fler artiklar om vänsterband). Förutom att många av deras låtar är njutbara rent musikaliskt har de ofta fullständigt genialiska texter. Eller vad sägs om följande rader, hämtade ur låten *Jo jo, ja ja* (dessutom ett bra test i självsdistans):

*Ett halvår efter valet är det enda som hänt
Att borgarnas valfläsk börjat lukta bränt
För skattepolitiken va inget att ha
Och dagiskön blir bara längre för varje dag*

Motvind bildades 1974 och släppte sitt första album, *Känn dej blåst*, två år senare. Helgjutna *Jo jo, ja ja* släpptes året därpå. På tio år ska man ha hunnit med över

3 000 liveframträdanden och figurerat i både radio och tv. På senare år har Motvind gjort enstaka välbesökta framträdanden.

En del av proggrorelsen har man inte riktigt varit. Bandet ska ha kallat den samma »en flummig sekt med för många teorier och tedrickande på dagordningen«. Även om du inte instämmer i deras låttexter kan du åtminstone hålla med om detta påstående. Bandets ofta samhällskritiska texter behandlar mer och mindre allvarliga ämnen med humor och distans. Politikerna, facket och direktörerna får sig alla åtskilliga kängor.

Återigen vill jag hävda rätten att ha paradoxer, särskilt i musikens värld. Därmed sätter jag på *Mr X* från *Snacka går ju*. Jag tycker att du borde göra det samma (Motvind finns på Spotify).

Jakob Nyström

[...] en skildring som framstår som mycket saklig, stundtals kylig och avståndstagande, och därmed också mycket inträngande.

HEMLÖSHETEN HOS HERTA MÜLLER

I en strävan efter att upprätthålla en finkulturell fasad brukar undertecknad av tradition ge sig i kast med varje års Nobelpristagare i litteratur. Således var det detta år dags för den rumänsk-tyska författaren *Hertha Müller*.

Idag hade jag helst inte velat träffa mig själv utspelar sig i Rumänien under Ceaușescus diktatur. Huvudpersonen är för oräknelig gång i ordningen kallad till förhör av säkerhetspolisen, och liksom alla andra som kallas är hon det av okänd anledning. Det är förnedrande, och det får henne liksom alla andra kallade att vilja fly från såväl den till synes hopplösa tillvaron som från sig själv. Flykten består för somliga i berusning, för andra i ett ständigt drömande om frihet och för ytterligare andra i ren galenskap – men alla har de rädslan för förtrycket och den ständiga otryggheten gemensamt.

Att beskriva förtryck i det antal människor som på grund av det döms oskyldiga eller tvingas på flykt behöver inte vara särskilt komplicerat. Statistik är ofta nog talande för att inse vad förtryck kan åstadkomma. Men att beskriva vad förtryck verkligen gör med människor – deras mentalitet och syn på sig själva och omvärlden – är mycket svårt. Genom att berätta om ett antal människor som lever under förtryck och därigenom måla upp en bild av den otrygghet, misstänksamhet och rädsla det skapar, gör Hertha Müller det på ett mycket inträngande och trovärdigt sätt.

Att Hertha Müller tilldelades Nobelpriset med motiveringen »för att hon med poesins förtätning och prosans saklighet tecknar hemlöshetens landskap» kan innan en läsning av hennes böcker te sig svårförstådd, men efteråt framstår den som mycket klar. Idag hade jag

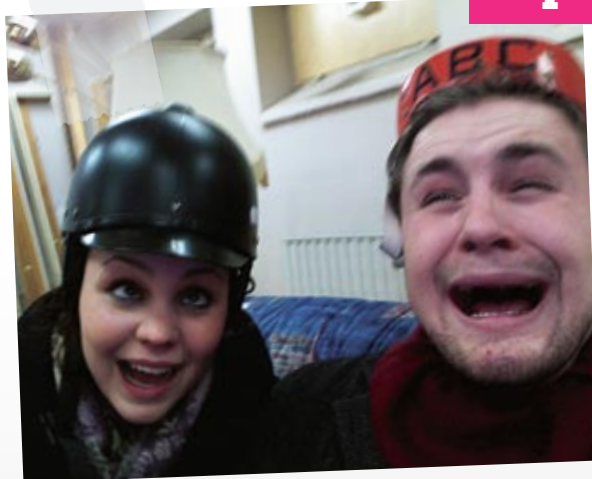
FOTO: ULLA MONTAN

helst inte velat träffa mig själv är inte en redogörelse över vad Ceaușescus regim åstadkom – det är en skönlitterär skildring av ett antal livsöden skriven på ett stundtals poetiskt språk – men samtidigt en skildring som framstår som mycket saklig, stundtals kylig och avståndstagande, och därmed också mycket inträngande. Och hemlösheten, den drabbar alla de människor som lever under förtryck. I ett samhälle byggt på korruption och angiveri går ingen säker och ingen kan till fullo veta vem som går att lita på – och i ett samhälle där otryggheten på det viset blir så väldigt utbredd är det svårt att känna sig hemma någonstans.

Emma-Söderberg Majanen

LUF Storstockholm lussar för riksdagsledamöterna.

De resande ombudsmännen Natalia och Vilhelm älskar sina jobb.

LUF Örebro skramlar pengar till Liberala flyktingfonden. Resultatet blev hela 800 kronor!

Elever på Pilängskolan i Lomma visar med sina orangea lappar vilket ungdomsförbund som har bäst åsikter.

Lomma gillar frihet, och LUF gillar Lomma.

Ombudsman Natalia med återuppståndna LUF Hallands nya styrelse: Tobias, Olle och Alexander. Grattis, Halland!

Trainee som ledarskribent

Liberal Press anordnar i samarbete med Göteborgs-Posten, Gefle Dagblad och Dalarnas Tidningar ett traineeprogram för ledarskribenter under våren 2010. En trainee kommer att antas till programmet som pågår från februari till och med augusti. Lön utgår enligt aspirantavtal.

Sökande ska ha ett intresse för politik och en liberal grundsyn. God utbildning, gärna akademiska studier under flera terminer alternativt färdig examen, är meriterande. Vi välkomnar särskilt kvinnliga sökande. Traineeprogram av samma slag har tidigare genomförts på ett stort antal av Liberal Press medlemstidningar.

Ansökan ställs till Liberal Press, att Karin Rebas. Skicka ansökan med e-post till karin.rebas@lnb.se. Ansökan ska innehålla ett personligt brev samt ett fåtal arbetsprover.

Frågor besvaras av **Karin Rebas** via ovanstående e-postadress, på telefon 08-786 62 56 eller av Liberal Press ordförande Håkan Holmberg på adressen hakan.holmberg@unt.se.

Sista ansökningsdag den 29 december 2009

Liberal Press
ekonomisk förening